

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

Prima instanță: V. Boico

Dosarul nr.2ra-2473/14

Instanța de apel: N. Craiu

M. Guzun, A. Minciuna

D E C I Z I E

10 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Galina Stratulat, Iurie Bejenaru,

Maria Ghervas, Dumitru Mardari

examinînd, fără citarea părților, recursul declarat de Balan Boris împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2014, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ciutac Vera împotriva lui Balan Boris și Balan Elizaveta cu privire la recunoașterea refuzului ca neîntemeiat,

a c o n s t a t a t:

La data de 13 noiembrie 2012 Ciutac Vera a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elizavetei Balan cu privire la recunoașterea refuzului de a da acordul vecinului la efectuarea lucrărilor de reconstrucție, ca neîntemeiat.

În motivarea acțiunii a indicat, că la data de 13 iulie 2010, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare a dobîndit dreptul de proprietate asupra imobilului din str. Alexei Mateevici 64 ap. 1 mun.Chișinău. La începutul anului 2012, în scopul obținerii certificatului de urbanism pentru proiectare a solicitat acordul coproprietarilor de imobil ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de reconstrucție sau în perioada exploatării obiectului construit. Prin raportul de expertiză nr.4580-06.10, privind starea tehnică a construcției ap.1 amplasată în clădirea de locuit de pe str. Mateevici nr.64, mun. Chișinău s-a constatat, că reconstrucția bunului este posibilă cu luarea în calcul a recomandărilor stabilite. Prin îmbunătățirile aduse imobilului nominalizat, nu pot limita sau afecta în nici un mod drepturile terților. La solicitarea de a fi consimțită prin acord, reconstruirea bunului din str. Alexei Mateevici 64, ap. 1, mun.Chișinău, pîrîtul Balan Elizaveta a refuzat neîntemeiat.

Indică, că prin reconstrucția imobilului reclamantului, pîrîtului nu-i va fi îngădit în nici un mod circulația liberă sau intrarea în imobilul său.

Prin încheierea protocolară din 20 martie 2013, la demersul reprezentantului reclamantei a fost atras în proces în calitate de pîrît Balan Boris, actualul proprietar a ap. 4 din mun. Chişinău, str. A. Mateevici 64.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamanta Ciutac Vera şi-a modificat în repetate rînduri şi a concretizat cerinţele din acţiune, solicitînd în final a recunoaşte ca neîntemeiat refuzul lui Balan Boris de a da acordul la reconstrucţia bunului imobil- apartamentul nr. 1 amplasat pe str. A. Mateevici 64, mun. Chişinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chişinău din 24 iunie 2013 acţiunea a fost admisă, fiind dispusă recunoaşterea ca neîntemeiat refuzul lui Balan Boris de a da acordul la construcţia/reconstrucţia bunului imobil – apartamentul nr. 1 amplasat pe str. A. Mateevici 64 mun. Chişinău. S-a suplinat acordul pîrîtlui Balan Boris la construcţia/reconstrucţia bunului imobil – apartamentul nr.1 amplasat pe str. A. Mateevici 64 mun. Chişinău.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 25 martie 2014, apelurile declarate de Balan Boris şi Balan Elizaveta au fost respinse, fiind menţinută fără modificări hotărîrea instanţei de fond.

La 09 iunie 2014, recurentul Balan Boris a declarat recurs împotriva deciziei Curţii de Apel Chişinău din 25 martie 2014, solicitînd casarea actelor judecătoreşti emise, cu adoptarea unei noi hotărîri, prin care cererea înaintată de Ciutac Vera să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului, a indicat că la adoptarea hotărîrilor, instanţa de fond şi de apel au încălcat esenţial normele de drept procedural şi material. Instanţa de judecată a examinat pricina în lipsa sa, necitîndu-l legal privind locul, data şi ora examinării cauzei; la fel, instanţa de fond nu i-a expediat pentru a lua cunoştinţă nici cererea iniţială de chemare în judecată, nici cele concretizate.

A comunicat, că la data de 24 iunie 2013 reprezentantul intimatei Ciutac Vera a înaintat o cerere de concretizare a pretenţiilor (f.d.65) care la fel, nu i-a fost comunicată, fapt care în opinia recurentului a condus la examinarea pricinii cu încălcarea gravă a principiilor contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale.

Suplimentar, a invocat că prin cererea concretizată din 24 iunie 2013 reclamanta/intimat a solicitat acordul recurentului la efectuarea lucrărilor de reconstrucţie a apartamentului nr. 1 din str. A. Mateevici 64 mun. Chişinău. Instanţele de judecată au considerat legală această cerinţă şi prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chişinău din 24 iunie 2013, menţinută prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 25 martie 2014, au suplinat acordul său la construcţia/reconstrucţia bunului imobil - apartamentul nr. 1 amplasat pe str. A. Mateevici 64, mun. Chişinău. Consideră recurentul, această concluzie a instanţelor de judecată fiind eronată, dat fiind fapt că instanţele nu erau în drept să suplinească acordul său la efectuarea lucrărilor de construcţie/reconstrucţie a apartamentului respectiv, ci doar la eliberarea certificatului de urbanism, potrivit art. 3 lit. d) al Legii nr.163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie.

La data de 18 august 2014 avocatul Vasile Josan în interesele intimetei Ciutac Vera a depus referință, prin care a solicitat declararea inadmisibilității recursului, reiterând asupra faptului, că motivele invocate de recurent în cererea de recurs nu-și găsesc confirmare, ceea ce denotă faptul că sunt formale și nu pot pune la îndoială legalitatea și temeinicia hotărârilor contestate.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Conform scrisorii de înștiințare, anexată la materialele dosarului (f.d.133), se confirmă că Curtea de Apel Chișinău a expediat recurentului decizia redactată la data de 11 aprilie 2014, motiv din care instanța de recurs consideră că, recursul declarat de Balan Boris la 09 iunie 2014 este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2014 și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Cu referire la cele invocate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău 24 iunie 2013, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2014 acțiunea reclamantului a fost admisă, fiind dispusă recunoașterea ca neîntemeiat refuzul lui Balan Boris de a da acordul la construcția/reconstrucția bunului imobil – apartamentul nr. 1 amplasat pe str. A. Mateevici 64 mun. Chișinău. Prezenta hotărâre suplinește acordul pârîului Balan Boris la construcția/reconstrucția bunului imobil – apartamentul nr.1 amplasat pe str. A. Mateevici 64 mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 240 Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii. Dacă, în timpul deliberărilor, consideră necesară clarificarea unor noi circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii sau cercetarea suplimentară a unor probe, instanța judecătorească emite o încheiere de reluare a dezbaterilor judiciare. După examinarea pricinii în fond, instanța audiază din nou susținerile orale ale participanților la proces. Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Relevante sunt la caz și prevederile art. 60 alin. (4) Codul de procedură civilă, conform căreia instanța judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul sau obiectul acțiunii.

Explicații privind aplicarea în practică a acestor prevederi se regăsesc în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nu 2 din 07.07.2008, unde este specificat că instanța judecătorească examinează pricina în limitele pretențiilor înaintate și nu este în drept din proprie inițiativă să examineze pretențiile care nu au fost înaintate.

Materialele pricinii atestă, că la data de 13 noiembrie 2012 Ciutac Vera a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elizavetei Balan, solicitând primar, constatarea refuzului ca neîntemeiat (f.d.3).

Prin încheierea protocolară din 20 martie 2013, la demersul reprezentantului reclamantei a fost atras în proces în calitate de pârît Balan Boris, actualul proprietar a ap.4 din mun. Chișinău, str. A. Mateevici 64, conform extrasului din registrul bunurilor imobile din 06 martie 2013, nr. cadastral 0100521161 (f.d.42, 44).

Pe parcursul examinării cauzei, reclamanta Ciutac Vera și-a modificat și a concretizat cerințele din acțiune, precum și cercul participanților la proces (f.d.31, 47), solicitând în final a recunoaște ca neîntemeiat refuzul coproprietarului vecin Balan Boris, domiciliat pe str. A. Mateevici 64 ap.4 mun. Chișinău de a da acordul la reconstrucția bunului imobil - apartamentul nr. 1 amplasat pe str. A. Mateevici 64, mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 60 alin.(2,3) Codul de procedură civilă, sunt prevăzute drepturile speciale ale reclamantilor. Astfel, reclamantul este în drept să schimbe (formulând o altă pretenție în locul celei inițiale), să mărească sau să micșoreze cuantumul pretențiilor (adăugând sau excluzând pretenții accesorii, ori schimbând valoarea acțiunii) sau chiar renunța integral sau parțial la ele. Pentru instanța de judecată acest lucru este extrem de important, or, legea în art. 240, alin.3) Codul de procedură civilă prevede că instanța —va adopta hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține, că adoptând hotărârea, instanța de fond a examinat pricina cu depășirea limitelor judecării cauzei, dispunând din oficiu, din proprie inițiativă, să se pronunțe asupra unor pretenții care nu au fost înaintate și care nu au fost cercetate în cadrul examinării cauzei în fond, iar asupra altora a omis să se pronunțe.

Fiind supusă controlului judiciar, Curtea de Apel Chișinău nu a constatat erorile admise, or efectul devolutiv al apelului se răsfrânge numai asupra a ceea ce s-a judecat în prima instanță. Instanța de apel efectuează un control asupra hotărârii instanței de fond, iar acest control nu poate avea în vedere noi pretenții care nu au format obiectul examinării în prima instanță.

În acest sens, Colegiul lărgit reține ca fiind întemeiate alegațiile recurentului, precum că instanțele de judecată nu erau în drept să suplinească acordul său la

efectuarea lucrărilor de construcție/reconstrucție a apartamentului respectiv, dat fiind faptul că asemenea cerințe nu au fost înaintate în instanța de judecată.

La fel, Colegiul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează, că pricina a fost înaintată de Ciutac Vera împotriva lui Balan Boris și Balan Elizaveta, ambii avînd calitatea de copîrîți, conform cererii de concretizare din 24 iunie 2013 (f.d.65). Admițînd acțiunea, instanțele s-au pronunțat doar în privința lui Balan Boris, însă au omis să se pronunțe în privința admiterii sau respingerii pretențiilor înaintate față de Elizaveta Balan.

Totodată, Colegiul lărgit respinge ca fiind irelevante alegațiile recurentului Balan Boris precum că, instanța de fond a examinat pricina în lipsa sa, ne citîndu-l legal despre locul, data și ora examinării cauzei, precum și că nu i-a fost expediat pentru a lua cunoștință nici cu cererea inițială, nici cu cele concretizate, dat fiind faptul că materialele cauzei atestă citarea corespunzătoare a participanților la proces, atît în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, cît și în instanța de apel, iar cererea concretizată din 24 iunie 2013 înaintată de reprezentantul intimatei Ciumac (f.d.65) nu reprezintă decît o concretizare a pretențiilor în sensul reformulării lor din punct de vedere gramatical și stilistic.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță în alt complet de judecători.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Balan Boris.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2014, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ciutac Vera împotriva lui Balan Boris și Balan Elizaveta cu privire la recunoașterea refuzului ca neîntemeiat, cu restituirea pricinii la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte,judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

